

КОВРИГА ОЛЕНА,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6220-3477>

кандидат наук з державного управління,
доцент, доцент кафедри менеджменту освіти та права, Центральний інститут післядипломної освіти, Університет менеджменту освіти, м. Київ, Україна
elenakovrsga@ukr.net

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті розкрито концептуальні аспекти формування та трансформації державної політики забезпечення якості вищої освіти в Україні. Досліджено загальні основи формування державної політики забезпечення якості вищої освіти в Україні. Проаналізовано історичний аспект трансформації державної політики забезпечення якості вищої освіти в Україні. Виділено напрями удосконалення формування та реалізації державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти. Визначено основні проблеми функціонування державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні, серед яких є: підвищення конкурентоспроможності закладів вищої освіти у глобальному просторі освітніх послуг; дотримання гласності оцінювання; унікальності робіт; захисту інтелектуальної власності; створення системи випереджаючої освіти. Охарактеризовано діяльність інституцій державної влади, які втілювали в життя державну політику у сфері забезпечення якості вищої освіти. На основі аналізу правового забезпечення якості вищої освіти зазначено, що наразі існує значний перелік законопроектів, які варто взяти до уваги при формуванні нової державної політики забезпечення якості вищої освіти в Україні, адже наразі, сучасні суспільні відносини в сфері забезпечення якості вищої освіти потребують більшого спектру можливостей впровадження механізмів підвищення такої якості, наприклад, затвердження стандартів вищої освіти за відповідною спеціальністю. Визначено, що способами удосконалення якості вищої освіти в Україні є: процедури, що мають якісно відрізнитися своєю доступністю для суспільства; автономія закладів вищої освіти; використання інтернаціоналізації як інструменту забезпечення якості освіти; зацікавлення студентів в активній участі щодо прийняття рішень у сфері забезпечення якості

вищої освіти у контексті всесвітньовизнаної системи цінностей та національної практики вищої освіти.

Ключові слова: освіта, вища освіта, заклади вищої освіти, державна політика, якість вищої освіти, державна політика у сфері забезпечення якості вищої освіти, формування та трансформація державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти.

Актуальність дослідження і постановка проблеми. В розбудові правової, соціальної та демократичної держави, одне з провідних місць займає освіта громадян, адже вона є одним з важливих факторів у розвитку української державності. Особливої уваги варто приділити дослідженню теми вищої освіти, спрямованій на те, щоб держава була забезпечена кваліфікованими працівниками та науковцями в різних сферах життєдіяльності. В свою чергу, вища освіта повинна бути забезпечена необхідними умовами, різними програмами, вона повинна бути динамічною для того, щоб адаптуватися до сучасних важливих проблем та суспільних відносин, тобто бути актуальною, щоб мати статус якісної вищої освіти. Але з розвитком суспільних правовідносин відбувається застарілість матеріалу, який становив наукову базу для осіб-здобувачів вищої освіти, внаслідок намагань трансформувати вищу освіту впроваджуються недієві або ж важкореалізовані програми, якими намагаються покращити якість вищої освіти, але відбувається все зовсім навпаки. Тому важливим в цьому питанні є втручання самої держави в освітню систему держави для забезпечення стандартів, принципів надання якісної освіти.

Аналіз досліджень та публікацій. Наукове підґрунтя даного дослідження становлять наукові праці вітчизняних та зарубіжних науковців, з яких праці: Н. Батечко, В. Білокопитов, О. Воробйова, С. Герасименко, В. Журавський, А. Зельницький, Д. Ільницький, А. Кайдалова, Ш. Каланова, М. Кісіль, Г. Клімова, М. Костецька, Т. Кристопчук, І. Лаппо, І. Линьова, Г. Лопушняк, О. Ляшенко, Д. Медведовська, С. Мороз, І. Нечаєв, Т. Олендр, О. Підлубна, Г. Плисенко, О. Поступна, Н. Селезнева, М. Сокол, Л. Сподін, І. Станкевич, В. Степанов, А. Харківська, О. Шийка, Ю. Щербяк, О. Якименко, О. Якушев та інші. Але, варто

зазначити, результати аналізу наукових досліджень щодо процесу формування та трансформації політики держави у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні потребують більш ретельного висвітлення актуальних аспектів даного питання.

Мета статті полягає у дослідженні та детальному аналізі процесу формування та трансформації державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні та визначенні рекомендацій щодо основних шляхів удосконалення даної політики.

Виклад основного матеріалу. Формування державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти пройшло тривалий та складний процес становлення, тому комплексне забезпечення його реалізації в Україні відбулося поступово.

Дозвольте нагадати, що Україна є країною пострадянського простору, та зрозуміло, що базове формування стилю якісної вищої освіти було закладено ще за Радянських часів. Але на початок свого існування Радянський Союз взагалі намагався обійтися без таких інституцій, як університети. Адже, вони перешкоджали утворенню такого антропологічного типу як *homo sovieticus*. Університети були визнанні потенційно нелояльними для нової моделі суспільства, тому були перетворені у професійні інституції вищої освіти для підготовки кадрів у сфері прикладних наук та ремесел [17, с. 23-34].

Діяльність університетів була відновлена у радянській системі освіти у тридцяті роки двадцатого століття, але вони були позбавлені ресурсів для провадження наукової діяльності у будь-яких проявах. Основним завданням університетів було реалізовувати саме дидактичне завдання, а саме, навчати і виховувати фахівців з ідеологічним базисом, прагматичних і лояльних до режиму громадян. У 1932 році було створено основний орган атестаційного характеру Радянського Союзу, що присуджував наукові ступені кандидата наук і доктора наук, присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, а

саме, Вища атестаційна комісія. Для уникнення ситуації присудженням наукового ступеня ідеологічно ненадійним вченим вона відстежувала абсолютно всі докторські дисертації [15, с. 7]. Проіснувала Вища атестаційна комісія України до 2010 року, коли була ліквідована, а її функції продовжує виконувати Атестаційна колегія Міністерства освіти та науки України.

Перебудова, а потім і розпад Радянського Союзу прирекли надзвичайно велику кількість талановитих інтелектуалів назавжди залишити сферу наукової діяльності. Переломним моментом для зниження престижу освіти та науки стала економічна криза у дев'яностих роках. Гуманітарні і соціальні науки, у свою чергу, повинні були зазнати ідеологічних змін, тобто науковці починали свою роботу з нуля [12, с. 76].

Правові засади державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти закладалися в програмних документах, що визначають принципи стратегічного розвитку вищої освіти в Україні, й відповідних законодавчих актах [5, с. 74-78].

Що ж до програмних документів, що визначали принципи стратегічного розвитку вищої освіти в Україні, першою з них стала Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»), прийнята в 1993 році. Основною метою вищезазначеної програми стало обрання єдиного вірного курсу розвитку освіти в Українській державі та введення програм по розвитку стратегії на ближчі роки та перспективу XXI століття, що, у свою чергу, визначало створення життєздатної системи до безперервного навчання [6, с. 71].

Стратегічно важливими завданнями у реформуванні освіти в Українській державі визначалися наступні:

1. Так зване відродження та вже давно необхідна розбудова національної системи освіти як однієї з основних ланок проведення виховання ідеологічно свідомих та відповідно достойних громадян Української держави.

2. Виведення рівня освіти Української держави на той необхідний світовий рівень методом повного реформування концептуальних, ідеологічних, базисних, структурних та організаційних засад.

3. Знищення монопольного становища держави в сфері освіти шляхом зародження та розвитку недержавних навчально-виховних закладів.

4. Формування справжньої варіативної інвестиційної політики в освітній галузі [3, с. 23].

Пріоритетні напрямки в реформуванні вказувалися:

1) введення кардинальних змін сфер суспільного життя держави для розбудова достойної національної системи освіти;

2) виховання моральної, інтелектуальної та психологічної готовності усіх громадян для здобуття потрібної освіти;

3) досягнення якісного, фундаментального рівня вивчення основних предметів: української та іноземних мов, історії, української літератури, математики та природничих наук;

4) формування та трансформація умов для задоволення першочергових освітніх потреб. Забезпечення можливості кожному громадянину Української держави вдосконалити освіту, підвищити професійний рівень, оволодіти новими спеціальностями;

5) створення умов у навчально-виховних закладах для становлення фізично та психічно здорової особи [1, с. 10].

Однак законодавчо визначена цінність якості освіти була вперше визначена майже через десять років, у Національній доктрині розвитку освіти від 2002 року [9, с. 2-16].

Відповідно до Доктрини якість освіти визнано національним пріоритетом політики держави у сфері освіти, держава зобов'язалася забезпечувати якість освітніх послуг, а рівень якості освіти мав визначатися на основі державних стандартів освіти та громадської оцінки освітніх послуг [4, с. 20].

У 2005 році Україною була підписана Болонська декларація. З того моменту було розпочато впровадження Болонського процесу, метою якого є модернізація вищої освіти в Європі. Фактично всі університети проявили активність і брали участь у всіх основних та новаційних освітніх проєктах міжнародного рівня. Болонський процес курс своєї діяльності окреслював наступним чином: почати формувати співдружність найуспішніших університетів Європи відповідно до Великої хартії університетів (Magna Charta Universitatum), та об'єднати всі національні освітні та наукові системи в єдиний європейський простір з однаковими вимогами, завданнями, критеріями та стандартами. Основна ціль процесу – консолідувати зусилля громадськості у сфері науки та освіти та урядів Європейських країн для створення конкурентоспроможної системи світового виміру, збільшення ролі цього якісного утворення в суспільних перетвореннях. Даним документом країни-учасниці визначили однакові вимоги, стандарти та критерії систем вищої освіти і дійшли думки про створення єдиного простору європейської освіти та науки до 2010 року [2, с. 29].

У 2006 р. в Україні була заснована Координаційна рада для супроводу та узагальнення результатів педагогічного експерименту, до складу якої входили найкваліфікованіші фахівці провідних закладів вищої освіти та представники органів влади у сфері освіти країни. Члени Координаційної ради брали активну участь у тренінгах по першочергових питаннях у розрізі проблем вищої освіти в європейському освітньому просторі [16].

На законодавчому рівні пріоритетні завдання з реалізації Болонського процесу в Україні було визначено у Наказі Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Плану дій щодо забезпечення якості вищої освіти України та її інтеграції в європейське і світове освітнє співтовариство на період до 2010 року» від 13 липня 2007 р. № 612 [10, с. 148].

Доцільне буде зазначити, як сама декларувалося значення якості освіти у редакціях ЗУ «Про вищу освіту». Так, у Законі України «Про вищу освіту» від 2002 року [14] (втратив чинність) питання забезпечення якості освіти розкривалося фрагментарно та зазнало трансформації лише з прийняттям нового Закону України «Про вищу освіту» від 2014 року [13], в якому в контексті його предмета регулювання, в окремому Розділі V вперше визначалася система забезпечення якості вищої освіти, побудова якої є необхідною для подальшої інтеграції України до Європейського простору вищої освіти, активізації співробітництва з ЄС у сфері вищої освіти, зокрема, щодо підвищення її якості згідно зі ст. 431 Угоди про асоціацію 2014 року [13].

Отже, формування державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти пройшло тривалий та складний процес становлення, в якому можна виділити наступні періоди:

I період (1991-2002) – розбудова та становлення державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти;

II період (2002-2004) – законодавче закріплення основних принципів вищої освіти;

III період (2005 до теперішнього часу) – впровадження Болонського процесу та євроінтеграційних процесів задля трансформації політики держави у сфері забезпечення якості вищої освіти.

Важливість використання саме міжнародного стандарту у освітній системі визначається, тим, що суворий підхід світової спільноти до якості освіти, різноманітність санкцій забезпечує дотримання гласності оцінювання, унікальності робіт, захисту інтелектуальної власності. Отже, при запозиченні відповідних механізмів українська освіта зменшить кількість негативних чинників вищої освіти, адже організаційний підхід буде більш продуманим та швидким в застосуванні. Правова культура стрімко зростає, роль нормативного

регулювання зросте, діяльнісї закладів вищої освіти буде базуватися виключно на законодавстві, ручне управління знизиться до нуля [11, с. 150-151].

Однак, проблемним є питання, як змоделювати такий механізм, що буде гнучко реагувати на економічні зміни, допоможе з'ясувати, який курс слід обрати. Адже провідна ідея Болонського процесу це максимальне підвищення якості освіти загалом та її практичне застосування закладами вищої освіти [14].

Завдання забезпечення якості вищої освіти є складним та різноманітним, адже включає багато напрямків діяльності:

- розрахунок кадрового забезпечення (заохочення отримати навички та вміння в економічно вигідному секторі);
- знаходження найбільш сучасної методики освіти, для того щоб прямувати «в ногу з часом»;
- вироблення контролюючих механізмів, на всіх рівнях, та протягом всього періоду навчання.

В Україні ще поки використовують більш методологічний підхід контролю якості освіти, та перевірки знань студентів (використовують навчальні плани, графіки навчального процесу, загальні стандарти закладів вищої освіти, проведення лекцій, семінарів, лабораторних занять, ведення та оцінювання конспектів тощо) [18, с. 120-123].

Інтеграційна політика державни у сфері забезпечення якості вищої освіти має реалізуватися шляхом безперервного, комплексного збільшенням фінансових надходжень на наукові потреби у відповідності до потреб суспільного розвитку; фундаменталізації освітніх основ, зміцнення наукового базису навчальних закладів, науково-дослідницьких установах Національної академії педагогічних наук України; формуванням правового балансу з приводу новаторства та захисту освітніх результатів науково-педагогічної діяльності як інтелектуальної власності; використання експертиз; визначення державних

стандартів; заохочення співробітництва освітніх та наукових закладах, запозичення досвіду провідних вчених [7, с. 50].

Отже, перш за все, потрібно ввести єдині для всіх освітніх та навчальних закладів критерії освіти, що будуть максимально зрозумілі кожному, відкриті та незаангажовані внутрішнім врегулюванням. Механізми держави щодо забезпечення якості в системі вищої освіти повинні бути сучасними, адаптованими під бажаний результат та необхідний рівень досягнень [8, с. 13-17].

Висновки. Таким чином, внаслідок проведеного аналізу інституційного та правового забезпечення вищої освіти варто зазначити, що наразі існує значний перелік законопроектів, які варто взяти до уваги при формуванні нової державної політики забезпечення якості вищої освіти в Україні, адже наразі, основною метою освітнього процесу є формування по-справжньому розвиненої та кваліфікованої особистості.

Враховуючи вищезазначене дослідження, сучасні суспільні відносини в сфері забезпечення якості вищої освіти потребують більшого спектру можливостей впровадження механізмів підвищення такої якості, наприклад, затвердження стандартів вищої освіти за відповідною спеціальністю.

Отже, подальшими напрямками трансформації політики держави щодо забезпечення якості вищої освіти в Україні є: підвищення конкурентоспроможності українських закладів вищої освіти на світовому ринку освітніх послуг; подальша трансформація правового забезпечення сфери вищої освіти; дотримання гласності оцінювання; унікальності робіт; захисту інтелектуальної власності; створення системи випереджаючої освіти, вдосконалення системи освіти протягом життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белова Л. О. Якісна освіта як запорука якості життя населення. Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ

“Магістр”, 2016. Вип. 4 (54). С. 8–17.

2. Білокопитов В. І. Форуми із забезпечення якості вищої освіти як унікальна платформа для співпраці на європейському рівні. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2015. № 5. С. 26-33.

3. Гончаров В. Технологія діалогу як складова інноваційних підходів в стратегії підготовки майбутнього вчителя. Вісник Інституту розвитку дитини. Серія: Філософія, педагогіка, психологія: Збірник наукових праць. К. : Видавництво Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, 2012. Випуск 20. С. 20-26.

4. Журавський В.С. Процес модернізації освіти України в контексті Болонського процесу. Кол. мон. “Болонський процес: тенденції, проблеми, перспективи”. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова. 2004. С. 19 – 22.

5. Золотарьова І. Розвиток системи оцінювання якості вищої освіти у франкофонних країнах Європейського Союзу: досвід Франції та Бельгії. Вища освіта України. 2015, № 4. С. 74-81.

6. Клімова Г. П. Забезпечення якості вищої освіти як пріоритетна детермінанта становлення інноваційного суспільства в Україні. Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого" . Серія : Політологія. 2017, № 2. С. 65-73.

7. Медведовська Д. Основні критерії якості вищої освіти: досвід Великої Британії. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2016. № 4. С. 48-54.

8. Мороз С. А. Вдосконалення механізмів державного управління якістю вищої освіти на рівні функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності. Аспекти публічного управління. 2017. Т. 5, № 10. С. 13-21.

9. Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 27 квітня 2002 р., № 347. Освіта. 2002. 24 квітня – 1 травня (№ 26). С. 2 – 16.

10. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003– 2004 рр.) / [М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин]; за ред. В.Г. Кременя. Т. : вид-во ТДПУ імені В. Гнатюка, 2004. 147 с.

11. Підлубна О. М. Основні критерії забезпечення якості вищої освіти: досвід Сполучених Штатів. Науковий вісник льотної академії. Серія : Педагогічні науки. 2017, Вип. 2, С. 146-151.

12. Плисенко Г. П. Моніторинг якості вищої освіти із застосуванням інформаційних технологій в контексті інтегративної системи реалізації конкурентних переваг: теоретико-методичні аспекти. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія : Економічні науки. 2016, № 2. С. 71-79.

13. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 01.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

14. Про вищу освіту: Закон України від 17.01.2002 р. № 2984-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2984-14> (втратив чинність).

15. Про затвердження програми дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України на 2004-2005 роки: Наказ Міністерства освіти і науки України № 49 від 23.01.2004 р. Освіта. 2004, № 8. С. 6-7.

16. Про проведення педагогічного експерименту з кредитно-модульної системи організації навчального процесу: Наказ Міністерства освіти і науки України № 48 від 23.01.2004 р. Освіта. 2004, № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0048290-04#Text>

17. Птахіна О. М. Міжнародний досвід щодо забезпечення якості вищої освіти. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2017, № 8(1). С. 22-28.

18. Станкевич І. В. Оцінювання якості вищої освіти та навчально-виробничої діяльності освітніх організацій на основі акредитаційних критеріїв Бізнес Інформ. 2016, № 6. С. 119-125.

REFERENCES

1. Belova L. O. Quality education as a guarantee of the quality of life of the population. Theory and practice of public administration: collection. of science pr. Kharkiv: "Master's" Publishing House of HarRI NADU, 2016. Issue 4 (54). P. 8–17.

2. Bilokopytov V. I. Forums for quality assurance of higher education as a unique platform for cooperation at the European level / V. I. Bilokopytov // Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies. 2015. No. 5. P. 26-33.

3. Goncharov V. Dialogue technology as a component of innovative approaches in the strategy of training the future teacher / V. Goncharov // Bulletin of the Child Development Institute. Series: Philosophy, pedagogy, psychology: Collection of scientific papers. K.: Publishing House of the National Pedagogical University named after M. P. Drahomanova, 2012. Issue 20. P. 20-26.

4. Zhuravsky B.C. The process of modernization of Ukrainian education in the context of the Bologna process / V.S. Zhuravsky / Col. Mon. "Bologna process: trends, problems, prospects". K.: NPU named after M.P. Drahomanova, 2004. P. 19-22.

5. Zolotaryova I. Development of the system for evaluating the quality of higher education in francophone countries of the European Union: the experience of France and Belgium / I. Zolotaryova, M. Kolisnyk // Higher education of Ukraine. 2015. No. 4. P. 74-81.

6. Klimova G. P. Ensuring the quality of higher education as a priority determinant of the formation of an innovative society in Ukraine / G. P. Klimova // Bulletin of the National University "Law Academy of Ukraine named after Yaroslav the Wise". Series: Political science. 2017. No. 2. P. 65-73.

7. Medvedovska D. Main quality criteria of higher education: the experience of Great Britain / D. Medvedovska // Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies. 2016. No. 4. P. 48-54.

8. Moroz S. A. Improving mechanisms of state management of the quality of higher education at the level of functioning of the system of internal quality assurance of educational activity / S. A. Moroz // Aspects of public management. 2017. Vol. 5, No. 10. P. 13-21.

9. National doctrine of education development: approved. By Decree of the President of Ukraine dated April 27, 2002, No. 347 // Education. 2002. April 24 - May 1 (No. 26). P. 2 – 16.

10. The main principles of the development of higher education in Ukraine in the context of the Bologna process (documents and materials 2003-2004) / [M.F. Stepko, Ya. Ya. Bolyubash, V.D. Shinkaruk, V.V. Hrubinko, I.I. Babin]; under the editorship V.G. Flint. T.: publishing house of V. Hnatyuk TDPU, 2004. 147 p.

11. Podlubna O. M. Basic criteria for ensuring the quality of higher education: the experience of the United States / O. M. Podlubna, I. V. Kulish // Scientific Bulletin of the Aviation Academy. Series: Pedagogical sciences. 2017. Issue 2. P. 146-151.

12. Plysenko G. P. Monitoring the quality of higher education with the use of information technologies in the context of an integrative system of realizing competitive advantages: theoretical and methodological aspects / G. P. Plysenko // Bulletin of the Kyiv National University of Technologies and Design. Series: Economic sciences. 2016. No. 2. P. 71-79.

13. On higher education: Law of Ukraine dated July 1, 2014 No. 1556-VII. Date of update: 01.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

14. On higher education: Law of Ukraine dated January 17, 2002 No. 2984-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2984-14> (expired).

15. On the approval of the program of actions regarding the implementation of the provisions of the Bologna Declaration in the system of higher education and science of Ukraine for 2004-2005: Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 49 dated January 23, 2004. Education. - 2004. - No. 8. - P. 6-7.

16. On conducting a pedagogical experiment on the credit-module system of the organization of the educational process: Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 48 dated January 23, 2004. Education. 2004, No. 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0048290-04#Text>

17. Ptakhina O. M. International experience in ensuring the quality of higher education. Bulletin of Taras Shevchenko Luhansk National University. Pedagogical sciences. 2017. No. 8(1). P. 22-28.

18. Stankevich I. V. Evaluation of the quality of higher education and educational and production activities of educational organizations based on accreditation criteria Business Inform. 2016, No. 6, pp. 119-125.

Kovriga Olena

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6220-3477>

candidate of Sciences in Public

Administration, Associate Professor,

Associate Professor of the Department

of Education and Law Management,

Central Institute of Postgraduate Education

University of Education Management

Kyiv, Ukraine

elenakovrsga@ukr.net

STUDY OF THE PROCESS OF FORMATION AND TRANSFORMATION OF STATE POLICY IN THE SPHERE OF QUALITY ASSURANCE OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE

Abstract. The article reveals the conceptual aspects of the formation and transformation of the state policy of ensuring the quality of higher education in Ukraine. The general foundations of the formation of the state policy of ensuring the quality of higher education in Ukraine have been studied. The historical aspect of the transformation of the state policy of ensuring the quality of higher education in Ukraine is analyzed. Areas of improvement in the formation and implementation of state policy in the field of quality assurance of higher education are highlighted. The main problems of the functioning of state policy in the sphere of ensuring the quality of higher education in Ukraine are identified, among which are: increasing the competitiveness of higher education institutions in the global space of educational services; observance of evaluation transparency; uniqueness of works; protection of intellectual property; creation of a system of anticipatory education. The activities of the institutions of state power, which implemented the state policy in the field of ensuring the quality of higher education, are characterized. Based on the analysis of the legal quality assurance of higher education, it is indicated that there is currently a significant list of bills that should be taken into account when forming a new state policy of quality assurance of higher education in Ukraine, because currently, modern social relations in the field of quality assurance of higher education require a wider range of opportunities implementation of mechanisms to increase such quality, for example, approval of standards of higher education in the relevant specialty. It was determined that the ways to improve the quality of higher education in Ukraine are: procedures that should be qualitatively different in their accessibility to society; autonomy of higher education institutions; the use of internationalization as a tool for ensuring the quality of education; students' interest in active participation in decision-making in the field of quality assurance of higher education in the context of the internationally recognized system of values and national practice of higher education.

Keywords: education, higher education, institutions of higher education, state policy, quality of higher education, state policy in the field of quality assurance of

higher education, formation and transformation of state policy in the field of quality assurance of higher education.